

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG
NEMZSÉGI GYŰLÉSÉNEK ÉPÜLETE

A parlament épülete

A parlament épületét Glanz Vinko műépítész elgondolása szerint 1954-ben kezdték el építeni és öt évvel később, 1959-ben fejezték be. Benne működik a Szlovén Köztársaság Országgyűlése és a Szlovén Köztársaság Országtanácsa. A 2200 m²-es épület négy emelettel rendelkezik. Építésekor azt az elvet tartották szem előtt, hogy hazai anyagokat használjanak fel kezdve a márványtól és kőtől a fáig. Az egész épület koprivai márványlapokkal, a homlokzat ablakpárkányai alatti rész pedig zöld oplotnicei gánittal fedett.

1991-ben az épületet több átjáróval a Tomšič utcában lévő közvetlenül érintkező szomszédos épülettel kötötték össze. Most képviselőcsoportok, testületek és különböző parlamenti hivatalok helységeit találhatjuk benne. 1879-ben, a Kranjska hranilnica részére készült.

Helyszűke miatt, melyet részben a megváltozott munkamód és a parlament másféle illetékessége okozott, mindkét épület folyamatosan felújítás alatt van.

A homlokzaton a hangsúly a díszes főbejáraton van, mely felér az első emelet feléig. Őt, pohorjei gránittal borított pilaszterre támaszkodik és befejezésül átveszi az erkély szerepét. E bejárat elé helyezték el Putrih Karel és Kalin Zdenko szobrászművészek szimbólumos műalkotásaikat.

A díszes főbejárat zárórészét Putrih plasztikája uralja, mely az oktatást, a családi boldogságot, a bányászatot, a villamosítást, az törvénykezést, a textilipart, a gépészetet, a gyümölcsészetet, a mezőgazdaságot, az erdészetet, a hajóépítészeti és a halászatot jelképezi. A jobb és bal oldal legszélén női és férfi alakokat látunk felemelt kezekkel.

Kalin szobrász műalkotásait a pilaszterekre helyezte. A szobrok a jövőbe, boldogságba, jólétbe és békébe vezető biztonságos utat jelképezik, a csúcson pedig két puttó (meztelen gyermek szobra) áll koszorúval: dicsőség és tisztelet mindazoknak, akik a szebb és tartalmasabb életért törekednek. A jobb és bal pilasztert a szobrász a szépművészeteknek szánta, a közbenső részek gyermekfiguráiban néhány gyermekjátékot formált meg, a külső pilasztereken ellenállásra kész férfiak és nők alakjait.

A tölgyfából készült parlamenti ajtón át lépünk be a parlament bela krajinai kővel borított előcsarnokába. A lépcsőház és a második emelet falai világos, az első emelté pedig vörös hotavljei kővel borítottak. A padlózat zöld és szürke pohorjei gránit.

A földszint folyosója sötét podpečí kővel, a harmadik emeleté pedig csodálatos világosbarna karszti sztalagtitlemezekkel van borítva, mely építőanyagként ebben az épületben lett először használva.

Az országgyűlés belsejét díszítő és gazdagító mozaikok és freskók elismert művészeink, Ciuha Jože, Šubic Ivan, Pregelj Marij és Seljak-Čopič Ivan alkotásai. A szalonokban és a többi helyiségekben ismert szlovén festőművészek: Jakopič Rihard, Jama Matija, Sternen Matej, Jakac Božidar, Slana France, Grohar Ivan, Kobilica Ivana, Kos A. Gojmir, Omersa Nikolaj, Pilon Veno, Debenjak Riko alkotásai találtak méltó elhelyezést, az utóbbi időben pedig modern szlovén festők: Spacal Jože, Jemec Andrej, Boljka Janez, Zelenka Karel, Makuc Vladimir, Pogačnik Marjan,... művei is.

A nagyterem

A nagyterem, amelyben a Szlovén Köztársaság Országgyűlése ülészik 2000-ben került felújításra. A felújítás Miculinić Sonja, Kindlhofer Albina és Valič Darja műépítészek tervei alapján folyt. A terem köralakú, mely a szlovén történelem egy részét hivatott ábrázolni, mikor a hársfa alatt körbegyűlt kimagasló személyek bölcselkedtek és hozták meg határozataikat. A kör, melynek közepét kőpadlózattal hangsúlyozták ki, a tökéletességet is jelenti, jelzi a törvényhozó hatalom központját, a legmagasabb demokratikus intézmény székhelyét.

A műépítész hölgyek vezérvonala a formatervezéskor a minőség és a szlovén eredetű anyagok (cseresznye-furnér, szürke pohorjei gránit, hotavljei márvány - úgyanúgy, mint Glanz

műépítésznél), valamint azoknak szimbolikus jelentősége a szlovén hagyományokban volt.

Noha az országgyűlés nagytermét teljesen felújították és a legkorszerűbb elektronikus felszereléssel látták el, még mindig beleillik Glanz Vinko műépítész elképzelésébe, aki 1954-ben, az ötvenes évek modern stílusában tervezte meg a parlamenti épületet. A felújított terem a szlovén kő megfontolt használatával egyfajta tiszteletadás is a műépítésznek.

A nagyterem 422 m² nagyságú, 150 ülőhellyel. Ezek körkörösén kerültek elhelyezésre és amfiteátrumszerűen ereszkednek a szürke pohorjei gránittal burkolt központi kör felé, melyen a részben forgatható szónoki emelvény áll.

A képviselők padja mikrofonnal, szavazókészülékkel, fülhallgatócsatlakozóval, azonosító kártyaolvasóval, hangszóróval és a hordozható számítógépek részére, konnektorral van ellátva. A képviselők sötétszürke bőrrel bevont ülései forgathatóak, mozgathatóak és magasságuk szabályozható.

A terem főbejáratával szemben vannak az elnökség és a kormány számára szánt ülőhelyek. Az országgyűlés elnökének szánt hely központi szavazókészülékkel és képernyővel van még felszerelve. Az elnökség mögötti márványfalon bronz bombormű, a szlovén címer helyezkedik el, Pogačnik Marko szobrászművész alkotása. Szlovénia függetlensége alkalmából 1991-ben készült.

A nagyteremmel szemben az országgyűlés sajtóközpontja, valamint a nagy- és kisserőhelyek helyezkednek el, melyek elsősorban protokolláris fogadásokra szolgálnak.

A nagyterem előcsarnoka

A nagyterem előcsarnokát (hallját) 2000-ben újították fel. Tágas voltát a felújítás után pohorjei tonalitpadlózattal emelték ki. Az előcsarnok legjelentősebb fala, melyen a nagyterembe való bejárat van, összhangban van a nagyterem új arculatával: az ajtók szürke bőrbefonatúak, a köztük lévő falakat pedig nagy hotavljei márványlemezekkel borították.

A nagyterem előtti helységben Pengov Slavko festőművész freskója látható, mely a szlovének történelmét mutatja be a letelepedéstől a második világháború befejezését követő újjáépítés kezdetéig. A jelenetek a római birodalom széthullása mellett a népvándorlások korát és a szlovének letelepedését ábrázolják. A festő, férfiak, nők és gyerekekből álló csoportot elevenít meg amint közelednek őshazánk sötét háttéréből. Egy erős férfi karókat ver be a földbe jelezvén, hogy e vidéken fognak letelepedni. Erőd fedezékében, hársfa alatt, tanácskozássra gyűltek össze a bölcsék.

A következő jelenet központjában a fejedelmi kő áll és a fejedelmválasztás a Krn várban. Az a szokás, hogy a karantániai nép megválasztja saját fejedelmét, sokáig, jóval a középkor kezdetén túlig megmaradt, amikor Karantánia már régen elvesztette önállóságát és az egész európai történelemben egyedülálló politikai-kormányzati dokumentumként szerepel. Erre a nevezetes szertartásra támaszkodott Thomas Jefferson amerikai elnök is amikor az amerikai Függetlenségi Kiáltványon dolgozott. A kiáltvány szerkesztésénél a demokráciára keresett példákat az egész világon és éppen a karantániai fejedelmek demokratikus székfoglalása ihlette meg.

Posavski Ljudevit bajor fennhatóság ellen vezetett felkelésének elfojtása, amelyben a szlovének is mellé álltak, a karantániai szlovénekre nézve végzetes volt: Karantánia a frankok közös közönséges közigazgatási egységévé lesz - grófsággá.

A 10. században térségeinkre a magyarok is gyakran betörték és nagy részét el is foglalták, mire a szlovén határokon új ellenség jelent meg. Válságos idöket elevenítenek meg a török

betörések, amikor a törökök 1508-ig kb. 200.000 embert gyilkoltak meg vagy hajtottak rabszolgaságba.

A török betörések, az eredménytelen védelem és az új feudális beszolgáltatások a parasztokat ellenállásra készítette. A freskón az 1573-as nagy horvát-szlovén parasztfelkelés látható.

A tizenhatodik századot pedig a szlovén városok fellendülése, az ipar és kereskedelem, valamint a kultúra és művészetek felvirágzása jellemzi. Trubar Primož (1508-1586) az ország kulturális fejlődését ábrázolja. Kezében az első szlovén nyomtatott könyvet az Abecedarij (1550 Tübingen) tartja, mellyel a helyesírás, a szlovén irodalmi nyelv és az irodalom további fejlődésének alapját rakta le. Trubar mellett Vajkard Valvasor Janez (1641-1693) történész, geográfus, néprajzos, topográfus, katona és parancsnok is helyet kapott, aki beutazta az összes szlovén vidéket és megírta a híres Slava Vojvodine Kranjske (1689 Nürnberg) művét.

A következő csoportot a felvilágosulás hívei képviselik. Az ún. Zois kör, a francia felvilágosulás eszméi mellett szállt síkra: Zois Žiga báró, Linhart Tomaž Anton drámaíró,

Vodnik Valentin költő, aki lelkesen üdvözölte az Illír tartományok létrejöttét és Langus Matevž festőművész.

Következik a Prešeren-kör: középen Prešeren France (1800-1849) erőteljes alakja látható, mellette pedig Prešeren mentora a szlavista Čop Matija (1797-1835), valamint Smole Andrej (1800-1840) mecénás és népkincsgyűjtő.

Az 1848-as forradalmi évet az osztrák címer és a bécsi parlament jeleníti meg. A szlovén politikai áramlatok akkor öntötték formába az Egyesült Szlovénia programot a szlovén nép szociális és nemzeti fejlődése felgyorsítása érdekében. A 19. század végét munkásmozgalmak ábrázolják. A huszadik század kezdetét Cankar Ivan (1876-1918) író, az első világháború és a Szerbek, Horvátok és Szlovének Királysága létrejötte jeleníti meg.

A freskó utolsó része a második világháborúnak és a népfelszabadító harcoknak van szentelve egészen az 1945-ös felszabadulásig, amit a lelkesedés időszaka és a haza újjáépítése követ.

A parlament nagytermének előcsarnokában található még Kralj France szobrászművész 1942-ben készült alkotása a Viaskodó fiúk.

Karzat és a karzat előcsarnoka

A karzat, mely az újságíróknak és a nyilvánosságnak készült, protokoll jellegű események esetében pedig a diplomáciai kar és a meghívott vendégek részére, 2000-ben került felújításra. Három sorban 106 sötétszürke bőrülés helyezkedik el rajta. A karzaton négy tolmácsfülke is helyet kapott, melyek közül egy az országgyűlés közvetlen közvetítésével megbízott rádió és televízió tudósítója munkáját szolgálja.

A karzat előcsarnokában figyelemre méltóak a márvánnyal burkolt oszlopok, a padlózat és a falak.

A kisterem

A kisterem, melyben az Országgyűlés tartja üléseit, valamint véleménynyilatkoztatások, bírók eskütételei, szemináriumok, kollokviumok és egyéb események folynak, 262 m² nagy és 120 ülőhellyel rendelkezik. A terem amfiteátrumszerűen ereszkedik az elnökség asztala felé. A terem mindkét oldalán az újságíróknak és látogatóknak szánt erkélyek helyezkednek el. A terem fehérített kőrisfával burkolt. Jellegzetessége az éles szögek mellőzése.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Szlovén Köztársaság Országgyűlése
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 478-94-00
Fax: +386 1 478-98-44

Internet: www.dz-rs.si

Tájékoztatási Osztály:
Tel.: +386 1 478-97-17
Fax: +386 1 478-95-56

Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya
Tel.: +386 1 478 94 83, 478 94 84
Fax: +386 1 478 98 59

Európai Ügyek Bizottsága
Tel.: +386 1 478 95 05
Fax: +386 1 478 98 58

Készítette: A Szlovén Köztársaság Országgyűlése Tájékoztatási Osztálya által Pezelj Janez. Fotók: Zajc Barbara.
Tervezte és szerkesztette: Multigraf d.o.o. Nyomda: Mond grafika d.o.o.
Fordítás: Szlovén Köztársaság Kormánya Fotitársasága Fordító-, Tolmács- és Lektorai Szolgálat külső munkatársaival